

I UVOD

Brz tehnološki razvoj, sveopća globalizacija i napredak u medicinskim znanostima i društvu utjecao je i na razvoj sestrinske prakse. Sestrinstvo koristi temeljna znanja iz medicinskih znanosti, biologije, fizike, društvenih i humanističkih znanosti, te znanja iz sestrinske prakse, i da bi se samostalno razvijalo i unapređivalo potrebno je provoditi istraživanja, istraživanja vlastite prakse i primjenjivati saznanja dobivena tim istraživanjima. Sestrinstvo se okreće od bolesti k zdravlju. Veća pažnja se posvećuje prevenciji i čimbenicima koji pridonose zdravlju kao i utjecaju bolesti i nemoći na funkcioniranje obitelji i zajednice. Iako nema općeprihvaćene definicije sestrinstva, najprimjenjivijom se smatra definicija Virginije Henderson koja je kao takva i prihvaćena od međunarodnog savjeta sestara: (1)

Jedinstvena je uloga sestre pomagati pojedinca, bolesnom ili zdravom, u obavljanju onih aktivnosti koje doprinose zdravlju, oporavku ili mirnoj smrti, a koje bi obavljao samostalno kada bi imao potrebnu snagu, volju ili znanje. Pomoć treba pružiti na način koji će doprinijeti što bržem postizanju njegove samostalnosti (2).

Treba uzeti u obzir vrijeme kada je napisana konačna verzija definicije (1966.) te napomenuti da bi u kontekstu današnjeg vremena svakako osim riječi *pojedinaac* bilo uputno definiciju proširiti sa riječima *skupinama ljudi, obitelji i zajednici*, što je u skladu sa današnjom praksom i težnjama sestrinstva. Iz navedenog proizlazi da je uloga sestre pomagati pojedincima, obiteljima i skupinama ljudi kako bi odredili i ostvarili svoje tjelesne, mentalne i socijalne potencijale u uvjetima u kojima žive i rade kroz programe prevencije, edukativne skupove, individualna savjetovanja, klubove i radionice u svrhu očuvanja i unaprjeđenja zdravlja, kao i izravno planiranje i pružanje skrbi za vrijeme bolesti i oporavka. Sestrinska skrb je univerzalna, bez obzira na mjesto pružanja ili medicinsku dijagnozu, svi ljudi imaju jednake potrebe, a istovremeno je raznolika i specifična jer se ljudi razlikuju po načinu zadovoljavanja tih potreba.

Jedna od funkcija sestre je podučavanje pacijenata ili korisnika i zdravstvenih radnika koja uključuje:

- * Procjenu znanja i vještina pojedinaca ili skupina koje se odnose na održavanje i obnavljanje zdravlja
- * Pripremu i pribavljanje obavijesti potrebnih na određenoj razini
- * Organiziranje ili sudjelovanje u akcijama zdravstvenog prosvjeđivanja

- * Evaluacija učinaka takvih zdravstvenih programa
- * Pomoć kolegama u usvajanju novih znanja i vještina
- * Primjena prihvaćenih i primjerenih kulturnih, etičkih i profesionalnih standarda(1)

Ovaj rad odnos se na mlade kao skupinu koja čini vitalni dio naše zajednice .Ovo je naglašeno stoga što je to skupina koja će u skoro vrijeme preuzeti ulogu odraslih odgovornih ljudi sa svim pravima, dužnostima i problemima koji uz to idu .Mladi su skupina koja su redovito izložena osudama, kritici i nerazumijevanju dok im se u isto vrijeme ne pruža primjeren model ponašanja ,adekvatno informiranje , te sadržaji koji će zaokupit pažnju i usmjeriti ogromnu energiju kojom ti mladi ljudi raspolažu.

Izvanredan tempo života, preorijentacija na vrlo brz i tehnički usavršen proces rada, razni socijalno-ekonomski faktori, stalna unutrašnja napetost, latentan osjećaj straha, osjećaj neizvjesnosti, udruženi s postojećim ljudskim slabostima, prouzrokuju mnoga neurotična reagiranja u međuljudskim odnosima. Mnogi konstitucijski slabi ljudi, sa izvjesnim psihičkim predispozicijama, ne mogavši da riješe svoje osobne konflikte, pribjegavaju upotrebi raznih napitaka da bi olakšali svoju unutrašnju napetost ili privremeno riješili svoju tešku situaciju. Tako postepeno oni sami postaju žrtva -faktora olakšanja-, najčešće alkohola ili drugih droga, dovodeći se u položaj ovisnosti, pretvarajući se u prave bolesnike – toksikomane. Jedna od vrlo raširenih, toksikomanija u svijetu jeste, alkoholizam, iako se, alkohol (gledano strogo farmakodinamički) ne može ubrojiti u droge tipa kokaina, hašiša i drugih.

S obzirom na rasprostranjenost alkoholizma i s obzirom na ogromne posljedice za život zajednice i društva koje dugotrajna i nekontrolirana upotreba alkoholnih pića danas stvara, sasvim je opravdano alkoholizam ubrajati u toksikomanije (3). Prema definiciji „osobe koje imaju probleme s alkoholom” su sve one koje imaju socijalne, psihološke ili pravne probleme zbog akutnog opijanja ili redovite prekomjerne zlouporabe te ovisnosti o alkoholu. Nema znanstveno utemeljenih podataka o posebnoj ličnosti koja bi bila posebno sklona razvoju alkoholizma, tako da ne postoji jednostavan način predviđanja u koga će se, a u koga neće pojaviti problem ovisnosti i zlouporabe alkohola. Poseban problem predstavlja alkoholizam među mladima.